

OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBI CLASICE

Ediția a XXXIV-a, Brăila, 19-22 aprilie 2023

LIMBA LATINĂ

Clasa a XI-a

I. Oferiți o variantă de traducere literară a textului din limba latină în limba română:

(50 p.)

Demnitatea înfrângerii

Longius prosequi veritus [...], [Caesar] ad Ciceronem pervenit. Institutas turres, testudines munitionesque hostium admiratur; legione producta cognoscit non decimum quemque¹ esse reliquum militem sine vulnere: ex his omnibus iudicat rebus, quanto cum periculo et quanta cum virtute res sint administratae. Ciceronem pro eius merito legionemque collaudat; centuriones singillatim tribunosque militum appellat, quorum egregiam fuisse virtutem testimonio Ciceronis cognoverat. Postero die, contione habita, rem gestam proponit, milites consolatur et confirmat: quod detrimentum culpa et temeritate legati sit acceptum, hoc aequiore animo ferendum docet², quod, beneficio deorum immortalium et virtute eorum expiato incommodo, neque hostibus diutina laetatio neque ipsis longior dolor relinquatur. (C. Iulius Caesar, *De bello Gallico*, V, 52)

1. *quemque* (Ac. sg.) – v. *quisque* = vreun(ul) 2. *ferendum docet* = (îi) îndeamnă să suporte

II. Citiți cu atenție următorul text bilingv:

(40 p.)

Quae potest pax esse M. Antonio primum cum senatu? Quo ore vos ille poterit, quibus vicissim vos illum oculis intueri? Quis vestrum illum, quem ille vestrum non oderit? Age, vos ille solum et vos illum; quid? ii, qui Mutinam circumsedent, qui in Gallia dilectus habent, qui in vestras fortunas imminet, amici umquam vobis erunt aut vos illis? An equites Romanos amplectetur? Occulta enim fuit eorum voluntas iudiciumque de Antonio. Qui frequentissimi in gradibus Concordiae steterunt, qui nos ad libertatem recuperandam excitaverunt, arma, saga, bellum flagitaverunt, me una cum populo Romano in contionem vocaverunt, hi Antonium diligent et cum his pacem servabit Antonius? Nam quid ego de universo populo Romano dicam? [...] Itaque erat optabile antea, ut populum Romanum comitem haberemus, nunc habemus ducem. Quae est igitur spes, qui Mutinam circumsedent, imperatorem populi Romani exercitumque oppugnant, iis pacem cum populo Romano esse posse? (M. Tullius Cicero, *In Antonium*, VII, 21-22)

„Mai întâi, ce pace poate fi între Antonius și Senat? Cu ce figură va putea el să vă privească și cu ce ochi îl veți privi voi pe el? Care dintre voi nu-l urăște sau pe care dintre voi nu-l urăște el? Hai, spuneți, oare numai pe voi vă urăște el și voi numai pe el? Ce? Vor fi vreodată prietenii voștri sau voi prietenii aceluia care asediază Mutina, care recrutează soldați din Galia sau care vă amenință averile? Îi va îmbrățișa el pe cavaleri? Ca și cum intențiile și părerea lor despre Antonius ar fi rămas ascunse. Acei foarte mulți cavaleri care s-au adunat pe treptele templului Concordiei, cei care ne-au împins să luptăm pentru redobândirea libertății, cei care au tot cerut arme, tunici militare, război, chemându-mă și pe mine să fiu laolaltă cu poporul în acea adunare, îl vor îndrăgi ei oare pe Antonius sau Antonius va respecta pacea cu ei? Ce să mai zic eu despre întregul popor roman? [...]. Dacă mereu ne-am dorit să avem poporul de partea noastră, iată că-l avem acum conducător. Așadar, ce speranță de pace mai poate să fie între poporul roman și aceia care asediază Mutina, atacând un general și armata poporului roman?”

Redactați o analiză literară a pasajului dat, având în vedere următoarele repere:

- încadrarea sumară a fragmentului în contextul *Filipicelor* ciceroniene
- comentarea poziției lui Cicero față de alternativele crizei politico-militare: *pax* vs. *bellum*
- prezentarea imaginii lui Antonius în raport cu societatea romană: idei și cuvinte-cheie
- comentarea a trei elemente stilistice diferite, relevante pentru evidențierea/nuanțarea ideilor ciceroniene

Notă: Analiza literară va fi axată pe valorificarea textului dat. Nu vor fi punctate aspecte biobibliografice generale.

Nota bene! Toate subiectele sunt obligatorii. Timpul de lucru efectiv este de 3 (trei) ore. Se acordă 10 puncte din oficiu.

Concurenții pot folosi dicționarul latin - român (sau latin - o limbă modernă).